

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	26 maart 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-0185	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8205CCE3	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	23 januari 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- kaart planlocatie - maatregelen aanvraag - uitplaatslocaties in aanvulling 16 maart	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen Middle East en Baankop Noord te Soesterberg

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 23 januari 2020 van provincie Utrecht, om ontheffing in het kader van artikel 3.8, eerste lid, gelezen in samenhang met artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de zandhagedis;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.6, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het vervoeren en onder zich hebben van de zandhagedis;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen van de hazelworm, levendbarende hagedis en de ringslang;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b van de wet, voor zover dit betreft opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de hazelworm en levendbarende hagedis;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.34, eerste lid van de wet, voor zover dit betreft het uitzetten van de zandhagedis, hazelworm, levendbarende hagedis en de ringslang.

voor de periode van **de verzenddatum van het besluit tot en met 1 maart 2025**.

II. Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op een projectgebied bestaande uit twee delen en is gelegen op Park Vliegbasis Soesterberg tussen Soesterberg, Huis Ter Heide, Den Dolder en Soest. Het deel "Middle East" heeft een oppervlakte van circa 10,5 ha. De oppervlakte van het deel "Baankop Noord" is circa 5,3 ha groot. Het doel van het project is om de broedgelegenheid van de veldleeuwerik op Vliegbasis Soesterberg te versterken. Mede met het oog op toekomstige woningbouwontwikkelingen. De werkzaamheden bestaan uit:

- Bos en houtige opslag verwijderen, inclusief wortels/stobben;

- Plaggen van grond (humuslaag, 10-15 cm);
- Afgeplagde bodem bekalken;
- Houtige opslag in kwetsbare vegetaties handmatig afzetten;
- Verwerken of afvoeren vrijkomend materiaal;
- Opbrengen van maaisel van grasland elders op de vliegbasis;
- Aanplant van struweel en zoomvegetatie tegen bosranden en afschermen paden.

Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5 en 3.10 van de wet, voor wat betreft de zandhagedis (*Lacerta agilis*), hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), en de ringslang (*Natrix helvetica*), voor de periode van 1 maart 2020 tot en met 1 maart 2025.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Op 27 februari 2020 en 16 maart 2020 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De zandhagedis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet. De hazelworm, levendbarende hagedis en de ringslang zijn beschermd ingevolge artikel 3.10 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Zandhagedis

De zandhagedis is in het plangebied aangetroffen. Op basis van de aangetroffen aantallen, aantallen uit eerder onderzoek en terreingesteldheid wordt ingeschat dat binnen het plangebied (het te kappen bos) in deelgebied Middle East hooguit enkele dieren worden aangetroffen en zullen er maximaal 10 exemplaren aanwezig zijn. De deelpopulaties van de vliegbasis maken deel uit van een (meta)populatie van de zandhagedis op en rond de Utrechtse Heuvelrug.

Door de geplande werkzaamheden zullen slechts enkele zwerfende exemplaren van de zandhagedis moeten worden weggevangen om te voorkomen dat ze gedood worden. In de winterrustperiode wordt geschikt biotoop van de soort in het plangebied afgezet met een reptielenscherm zodat er niet meer exemplaren het plangebied in kunnen trekken. Het gebied wordt onaantrekkelijk gemaakt voor de zandhagedissen om zich op te houden waardoor ze naar alternatieve schuilplekken (plaatjes) gaan zoeken. In het gebied binnen de rasters worden tenminste gedurende een jaar van maart tot eind oktober handmatig zandhagedissen weggevangen. Gedurende de vangstperioden worden de plaatjes minimaal eens per zeven dagen gecontroleerd. Indien een controle geen vangsten oplevert kan de eerstvolgende controle worden overgeslagen. Op plaatsen waar aantallen hagedissen worden aangetroffen die te groot zijn voor handmatige vangst worden, conform het protocol voor inventarisatie van zandhagedis (Bij12, 2017), gedurende één of meer korte periodes vangstpotten of emmers ingegraven die dagelijks worden gecontroleerd en buiten deze periodes worden verwijderd of afgesloten. Gevangen dieren worden verzameld in plastic bakken met een strooisellaag en bij een voldoende groot aantal of aan het eind van de controle uitgezet op de uitplaatslocatie (west van Baankop Noord, noordoost van Baankop Noord of de kapvlaktes ten oosten van Baankop Noord). Dieren die zich ophouden binnen vijf meter vanaf de bosrand zullen worden gevangen en buiten het vanggebied, aan de andere zijde van het reptielenscherm weer worden vrijgelaten. De uitplaatslocatie bevindt zich in gelijkwaardig geschikt habitat en biedt voldoende omvang om de bestaande populaties niet negatief te beïnvloeden. Uit te plaatsen dieren worden gespreid over de uitplaatslocatie uitgezet. Na de werkzaamheden ontwikkelt het plangebied zich tot heischraal grasland met struwelen en enkele verspreide struiken. Delen hiervan (circa 1,5 tot 2 hectare) zullen een nieuw (zeer) geschikt habitat voor de zandhagedis vormen. Door de aanplant van 1,46 hectare struweel grenzend aan nieuw te ontwikkelen heischraal grasland ontstaat na de ingreep weer (sub)optimaal leefgebied. Het kappen van bos en afzetten van de houtopslag vindt plaats in de periode van 1 november tot en met 15 maart, grotendeels buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en overwinteringsperiode van de zandhagedis. Zwaar materieel ten behoeve van werkzaamheden en afvoer van vrijgekomen materiaal verplaatst zich binnen het Park uitsluitend over verharde delen. Er worden voldoende maatregelen genomen om negatieve effecten op de zandhagedis zoveel als mogelijk te verminderen. Hiermee wordt het doden, verstoren en beschadigen van voortplantings- en verblijfplaatsen van de zandhagedis echter niet voorkomen. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

Mogelijke effecten op de zandhagedis zijn beperkt tot het verlies van een kleine afgezonderde populatie (grootteorde van 10 dieren) in het deelgebied Middle East. De uitplaatsingslocaties kunnen voldoende draagkracht bieden voor de uit te plaatsen dieren. In de landelijke trend voor zandhagedis is sprake van een lichte toename (Janssen 2019). De lokale monitoring op Vliegbasis Soesterberg geeft een stabiel beeld (Van de Bijtel 2017). Door het nemen van

mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de zandhagedis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Hazelworm

De hazelworm is in het plangebied aangetroffen. Het deelgebied Middle East wordt jaarrond gebruikt, onder andere als voortplantings- en overwinteringsgebied. Het deelgebied Baankop Noord bestaat uit iets minder geschikt habitat en is suboptimaal leefgebied voor hazelworm. In het suboptimale leefgebied Baankop Noord wordt de hazelworm in lage aantallen verwacht. Op basis van uitzetting, terreingesteldheid en literatuur (Creemers & van Delft 2009) wordt de populatiegrootte in Middle East geschat op 200-250 exemplaren. Het aantal exemplaren in Baankop Noord wordt geschat op maximaal 10 exemplaren. De populatie is onderdeel van een aantal (meta)populaties van hazelworm op en rond de Utrechtse Heuvelrug. Tussen de populaties vindt, gelet op de beperkte mobiliteit en aanwezigheid van voor de soort vrijwel onneembare barrières, weinig uitwisseling van individuen plaats.

Door de geplande werkzaamheden gaat circa 5,23 ha optimaal leefgebied (bos in deelgebied Middle East) en circa 9,18 ha suboptimaal leefgebied (houtige opslag in beide deelgebieden en meer open bos in deelgebied Baankop Noord) verloren. Hiervan wordt 1,46 ha opnieuw beplant met struweel waardoor weer suboptimaal leefgebied ontstaat. In de winterrustperiode wordt geschikt biotoop van de hazelworm in het plangebied afgezet met een reptielenscherm zodat er niet meer exemplaren het plangebied in kunnen trekken. Het gebied wordt onaantrekkelijk gemaakt voor de reptielen om zich op te houden waardoor ze naar alternatieve schuilplekken (plaatjes) gaan zoeken. In het gebied binnen de rasters worden tenminste gedurende een jaar van maart tot eind oktober handmatig hazelwormen weggevangen, waarbij geen risico's worden genomen ten aanzien van staartbreuk bij snel in de strooisellaag wegkruipende dieren. Gedurende de vangstperioden worden de plaatjes minimaal eens per zeven dagen gecontroleerd. Indien een controle geen vangsten oplevert kan de eerstvolgende controle worden overgeslagen. Gevangen dieren worden verzameld in plastic bakken met een strooisellaag en bij een voldoende groot aantal of aan het eind van de controle uitgezet op de uitplaatslocatie (Sheltergebied, Baankop Oost of Baankop Noord). De uitplaatslocatie bevindt zich in gelijkwaardig geschikt habitat en biedt voldoende omvang om bestaande populaties niet negatief te beïnvloeden. Uit te plaatsen dieren worden gespreid over de uitplaatslocatie uitgezet. Na de werkzaamheden zal het projectgebied zich ontwikkelen tot schraal grasland met verspreide struikjes en struwelen. Dit gebied is dan nog slechts deels geschikt als suboptimaal habitat voor hazelworm. Daardoor gaat 5,23 hectare geïsoleerd liggend optimaal leefgebied verloren. Het kappen van bos en afzetten van de houtopslag vindt plaats in de periode van 1 november tot en met 15 maart, grotendeels buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en overwinteringsperiode van de hazelworm. Zwaar materieel ten behoeve van werkzaamheden en afvoer van vrijgekomen materiaal verplaatst zich binnen het Park uitsluitend over verharde delen. Het verwijderen van liggend dood hout en het verwijderen van andere lokaal geschikte plekken voor hazelworm wordt aansluitend op de boskap uitgevoerd, onder begeleiding van de ecologisch toezichthouder. Eventueel nog aanwezige hazelwormen worden daarbij weggevangen en verplaatst. Er worden voldoende maatregelen genomen om negatieve effecten op de hazelworm zoveel als mogelijk te verminderen. Hiermee wordt het doden en beschadigen van voortplantings- en verblijfplaatsen van de hazelworm echter niet voorkomen. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

De effecten op hazelworm zijn alleen lokaal en tijdelijk. De uitplaatsingslocaties kunnen voldoende draagkracht bieden voor de uit te plaatsen dieren. De langjarige trend van de hazelworm laat een matige toename zien (Janssen 2019). Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de hazelworm niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Levendbarende hagedis

In het plangebied is de levendbarende hagedis aangetroffen. Op basis van eerder onderzoek en terreingesteldheid wordt ingeschat dat in deelgebied Middle East maximaal vijf exemplaren aanwezig zijn. De deelpopulaties van de vliegbasis maken deel uit van een (meta)populatie van levendbarende hagedis op en rond de Utrechtse heuvelrug.

Door de geplande werkzaamheden wordt circa 14,51 hectare gebied, waar incidenteel zwerfende exemplaren van deze soort gebruik van maakt, minder geschikt als leefgebied. In de winterrustperiode wordt geschikt biotoop van de soort in het plangebied afgezet met een reptielenscherm zodat er niet meer exemplaren het plangebied in kunnen trekken. Het gebied wordt onaantrekkelijk gemaakt voor de levendbarende hagedissen om zich op te houden waardoor ze naar alternatieve schuilplekken (plaatjes) gaan zoeken. In het gebied binnen de rasters worden tenminste gedurende een jaar van maart tot eind oktober handmatig levendbarende hagedissen weggevangen. Gedurende de vangstperioden worden de plaatjes minimaal eens per zeven dagen gecontroleerd. Indien een controle geen vangsten oplevert kan de eerstvolgende controle worden overgeslagen. Op plaatsen waar aantallen hagedissen worden aangetroffen die te groot zijn voor handmatige vangst worden, conform het protocol voor inventarisatie van de levendbarende hagedis (Bij12, 2017), gedurende een of meer korte periodes vangstpotten of emmers ingegraven die dagelijks worden gecontroleerd en buiten deze periodes worden verwijderd of afgesloten. Gevangen dieren worden verzameld in plastic bakken met een strooisellaag en bij een voldoende groot aantal of

aan het eind van de controle uitgezet op de uitplaatslocatie (VBOI Noord). Dieren die zich ophouden binnen vijf meter vanaf de bosrand zullen worden gevangen en buiten het vanggebied, aan de andere zijde van het reptielenscherm weer worden vrijgelaten. De uitplaatslocatie bevindt zich in gelijkwaardig geschikt habitat en biedt voldoende omvang om bestaande populaties niet negatief te beïnvloeden. Uit te plaatsen dieren worden gespreid over de uitplaatslocatie uitgezet. Na de werkzaamheden ontwikkelt het gebied zich tot heischraal grasland met struwelen en enkele verspreide struiken. Dit is daarom na de ontwikkeling geen geschikt leefgebied meer voor levendbarende hagedis. Het kappen van bos en afzetten van de houtopslag vindt plaats in de periode van 1 november tot en met 15 maart, grotendeels buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en overwinteringsperiode van de levendbarende hagedis. Zwaar materieel ten behoeve van werkzaamheden en afvoer van vrijgekomen materiaal verplaatst zich binnen het Park uitsluitend over verharde delen. Er worden voldoende maatregelen genomen om negatieve effecten op de levendbarende hagedis zoveel als mogelijk te verminderen. Hiermee wordt het doden en beschadigen van voortplantings- en verblijfplaatsen van de soort echter niet voorkomen. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

Mogelijke effecten op de soort zijn beperkt tot het schaden van enkele individuele exemplaren. De uitplaatsingslocatie heeft voldoende draagkracht voor de uit te plaatsen dieren. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de levendbarende hagedis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Ringslang

In het plangebied zijn geen ringslangen aangetroffen. Het terrein vormt geen geschikt voortplantingsgebied, geschikte verblijfplaatsen of overwinteringsbiotoop. Met name in deelgebied Baankop Noord kan echter, gezien het dispersievermogen van ringslang, incidenteel een zwervend exemplaar van de ringslang worden aangetroffen. Hoewel dit onwaarschijnlijk is omdat het afvanggebied in de winter wordt afgezet met een raster en binnen het raster geen overwinterende ringslangen worden verwacht is het niet uit te sluiten dat een exemplaar wordt aangetroffen. Exemplaren maken deel uit van een (meta)populatie van ringslang op en rond de Utrechtse Heuvelrug.

Door de geplande werkzaamheden wordt circa 14,51 hectare gebied, waar incidenteel zwervende exemplaren van deze soort gebruik van maken, minder geschikt als leefgebied. In de winterrustperiode wordt geschikt biotoop van de soort in het plangebied afgezet met een reptielenscherm zodat er geen exemplaren het plangebied in kunnen trekken. Het gebied wordt onaantrekkelijk gemaakt voor de ringslangen om zich op te houden waardoor ze naar alternatieve schuilplekken (plaatjes) gaan zoeken. In het gebied binnen de rasters worden tenminste gedurende een jaar van maart tot eind oktober handmatig hazelwormen weggevangen. Indien tijdens het wegvangen van hazelwormen exemplaren van de ringslang worden waargenomen dan worden deze handmatig weggevangen. Gedurende de vangstperioden worden de plaatjes minimaal eens per zeven dagen gecontroleerd. Indien een controle geen vangsten oplevert kan de eerstvolgende controle worden overgeslagen. Eventueel gevangen ringslangen worden in een separate bak of vangzak verzameld om schade aan exemplaren van andere soorten te voorkomen. De ringslangen worden uitgeplaatst in een geschikt habitat in de omgeving van de blusvijvers, waar zich de kern van de populatie ringslangen bevindt. Na de werkzaamheden ontwikkelt het gebied zich tot heischraal grasland met struwelen en enkele verspreide struiken. Dit is daarom na de ontwikkeling geen geschikt leefgebied meer voor de ringslang. Het kappen van bos en afzetten van de houtopslag vindt plaats in de periode van 1 november tot en met 15 maart, grotendeels buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en overwinteringsperiode van de ringslang. Zwaar materieel ten behoeve van werkzaamheden en afvoer van vrijgekomen materiaal verplaatst zich binnen het Park uitsluitend over verharde delen. Er worden voldoende maatregelen genomen om negatieve effecten op de ringslang zoveel als mogelijk te verminderen. Hiermee wordt het doden van de soort echter niet voorkomen. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

Mogelijke effecten op de soort zijn beperkt tot het schaden van enkele individuele exemplaren. De uitplaatsingslocatie heeft voldoende draagkracht voor de uit te plaatsen dieren. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de ringslang niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van de belangen 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' (voor wat betreft de zandhagedis) en 'de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied' voor wat betreft de hazelworm, levendbarende hagedis en de ringslang.

De volgende onderbouwing is geleverd voor beide belangen: "De mitigatie van het verlies aan broedbiotoop van de veldleeuwerik is nodig om de ontwikkeling van woonwijk Vliegbasis Soesterberg mogelijk te maken. De ontwikkeling van een woonwijk door een publiek orgaan – het samenwerkingsverband tussen provincie Utrecht en de gemeenten Zeist en Soest - voorziet in de toenemende woningbehoefte. De woonwijk aan de zuidzijde van de vliegbasis voegt

woningen toe aan de woningvoorraad. In de gemeente Soest en Zeist is een groot tekort aan woningen. Met de woningbouw wordt voorzien in de lokale en regionale behoefte aan nieuwe woningen en wordt aangesloten op de ontwikkeling van Soesterberg. De woonwijk Vliegbasis Soesterberg is geen op zichzelf staande wijk, maar maakt onderdeel uit van de kern Soesterberg. De huidige voorraad van de kern Soesterberg kan getypeerd worden in termen als eenzijdig, relatief goedkoop en relatief oud. De nieuwbouw op Vliegbasis Soesterberg voegt nieuwe woningtypologieën, met name in het duurdere segment, toe aan de kern Soesterberg. Dit voorziet in een behoefte. Door nieuwe woningen toe te voegen groeit de kern waardoor het voorzieningenniveau kan groeien en de leefbaarheid in het dorp toeneemt. Op basis van kwalitatieve vraag en aanbod is er tot 2025 behoefte aan 720 extra woningen en daar bovenop tot 2030 370 extra woningen. In totaal bijna 1.100 woningen.¹ De woonwijk voegt een totaal van 225 (tot maximaal 400) woningen toe aan de woningvoorraad. In de gemeenten Soest en Zeist is een groot tekort aan woningen. Hiermee wordt dus een groot maatschappelijk belang gediend.

De woonwijk op Vliegbasis Soesterberg is onderdeel van het programma Hart van de Heuvelrug Vliegbasis Soesterberg. Hart van de Heuvelrug-Vliegbasis Soesterberg is een unieke integrale gebiedsontwikkeling midden in het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug met projecten die variëren van nieuwe natuur tot woningbouw, van ecoducten tot duurzame bedrijventerreinen. Nieuwe en verbonden natuur als een katalysator voor duurzame ontwikkeling van wonen, werken, zorg en recreatie. Het programma is gericht op het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde van de Utrechtse Heuvelrug. De Utrechtse Heuvelrug is het op één na grootste aaneengesloten natuurgebied van Nederland. Het dreigt verregaand te versnipperen door bebouwing en wegen. De provincie Utrecht, gemeenten Zeist en Soest en het Utrechts Landschap roepen sinds 2004 die versnippering een halt toe met het gebiedsprogramma Hart van de Heuvelrug. Door aanleg van ecoducten en de realisatie van natuur is een aaneengesloten natuurgebied ontstaan van ruim 700 hectare. Door bebouwing en natuur te herschikken is ruimte ontstaan voor wonen, werken, recreatie en zorg.”

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen ‘de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’ en ‘de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied’ voldoende onderbouwd zijn om zwaarder te wegen dan het beschermingsbelang dat is gediend met de verbodsbepalingen op het doden en vangen van de zandhagedis, hazelworm, levendbarende hagedis en de ringslang, het verstoren van de zandhagedis, en het beschadigen en vernielen van verblijfplaatsen van de zandhagedis, hazelworm en de levendbarende hagedis.

Alternatievenafweging

De werkzaamheden zijn locatie-specifiek. Het doel van het project is om extra broedbiotoop voor de veldleeuwerik te creëren zodat er een woonwijk gebouwd kan worden op een deel van het huidige broedgebied. Dit vereist inrichting als (hei)schraal grasland. Er is geen alternatieve inrichting mogelijk waarmee dit doel met behoud van alle aanwezige natuurwaarden zoals beschermde soorten kan worden gerealiseerd.

Voor de ontwikkeling van veldleeuwerikhabitat is gekozen voor de locaties Middle East en Baankop Noord vanwege:

- Ligging in het Park Vliegbasis Soesterberg waar zich een van de weinige robuuste populaties veldleeuweriken in provincie Utrecht en Nederland bevindt;
- Aansluiting op bestaand schraal grasland dat door de veldleeuwerik wordt gebruikt als broedgebied. Hierdoor kan het doel, het vergroten van een aantal broedparen veldleeuwerik, op een zo klein mogelijke oppervlakte worden gerealiseerd;
- Het niet of beperkt aanwezig zijn van beschermde soorten (m.u.v. de eerder uitgezette hazelworm).

Alternatieve locaties voldoen in mindere mate aan deze voorwaarden. Realisatie van extra habitat kan daarom niet op een andere plek worden uitgevoerd. In het rapport van Sovon (2017) inzake de mogelijkheden ten aanzien van de staat van instandhouding van de veldleeuwerik wordt aangegeven dat:

- Binnen het Park Vliegbasis Soesterberg geen andere mogelijkheden zijn voor compensatie binnen de beperkingen van het aanwezige zweefvliegterrein en de onwenselijkheid van het verwijderen van verharding vanwege de cultuurhistorische waarde hiervan;
- Elders op de Utrechtse Heuvelrug geen mogelijkheden aanwezig zijn om ter compensatie de omstandigheden te creëren die vereist zijn voor een duurzame populatie veldleeuweriken van enige omvang;
- Compensatie in agrarisch land juist buiten de Utrechtse Heuvelrug is geen optie omdat er onvoldoende grond is om aan te nemen dat ten gevolge van de herinrichting van Vliegbasis Soesterberg uitgeweken veldleeuweriken zich hier zullen vestigen.

¹ Rapportage woningbehoefteonderzoek Soest 2019

Met behulp van de voorgestelde voorzorgsmaatregelen worden beschermde soorten zo goed mogelijk ontzien. Het doden of verwonden van dieren wordt voorkomen of blijft tot een minimum beperkt. Er is geen werkwijze die zorgt voor (nog) minder schade.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, gelezen in samenhang met artikel 3.10, tweede lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan: RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van provincie Utrecht en de aanvullingen hierop van 27 februari 2020 en 16 maart 2020, gelet op de artikelen 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Provincie Utrecht

Adres: Postbus 80300

Postcode en woonplaats: 3508 TH Utrecht

Ontheffing 8205CCE3 voor het tijdvak van: de verzenddatum van de ontheffing tot en met 1 maart 2025

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de zandhagedis (*Lacerta agilis*); van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.6, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het vervoeren en onder zich hebben van de zandhagedis; van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen van de hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en de ringslang (*Natrix helvetica*); van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b van de wet, voor zover dit betreft opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de hazelworm en levendbarende hagedis; van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.34, eerste lid van de wet, voor zover dit betreft het uitzetten van de zandhagedis, hazelworm, levendbarende hagedis en de ringslang.

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft Middle East en Baankop Noord te Soesterberg (zie bijlage 1 voor een kaart van de planlocatie).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichhouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 6 bijgevoegd te zijn.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het

logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 10 tot en met 14, geregistreerd.

9. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

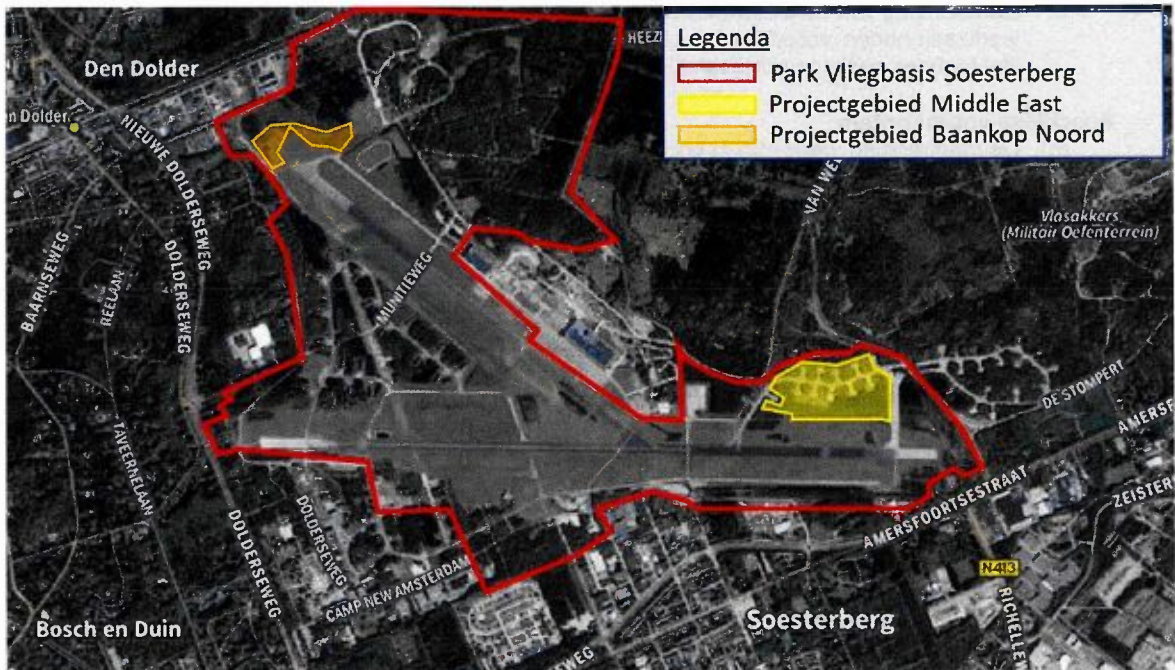
Specifieke voorschriften

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag gevoegde activiteitenplan van 27 februari 2020 (zie bijlage 2 bij dit besluit) dienen te worden opgevolgd.
11. De paaltjes van het reptielenraster dienen aan de binnenzijde van het raster te worden geplaatst om te voorkomen dat dieren deze gebruiken om het gebied in te komen.
12. De gevangen dieren dienen uitgezet te worden naar andere delen van de vliegbasis (in de omgeving van het plangebied, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden) waar geschikt leefgebied voor de soorten aanwezig is. De draagkracht in dit gebied dient groot genoeg te zijn om de uit te zetten exemplaren te kunnen herbergen (zie bijlage 3 voor de uitplaatslocaties en de geschatte draagkracht).
13. Bij de uitvoering van de activiteiten dient de werkwijze of de te gebruiken apparatuur zodanig aangepast te worden dat de hoeveelheid slachtoffers onder de dieren zo beperkt mogelijk zal zijn:
 - a. Als bij de werkzaamheden met machines door het terrein gereden wordt, dient dit zoveel mogelijk op vaste paden te gebeuren en dient er rekening gehouden te worden met de aanwezige exemplaren in de berm van de wegen waarover het transport plaatsvindt;
 - b. Tijdens de werkzaamheden dient niet over boomstammen gereden te worden, om te voorkomen dat onder de boomstam aanwezige dieren gedood worden.
14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
15. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 1 Kaart planlocatie

Bijlage 2 Maatregelen aanvraag

6.1 Maatregel

6.1.1 Algemeen

1. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van reptielen (verder: ecologisch toezichthouder);
2. Er wordt een ecologisch werkprotocol met logboek opgesteld door de ecologisch toezichthouder. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie;
3. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient het EWP met logboek en tevens een afschrift van de ontheffing Wet natuurbescherming op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren;
4. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, het met de verleende ontheffing meegestuurde meldingsformulier volledig in te vullen en naar de Provincie Utrecht te zenden;

6.1.2 Wegvangen reptielen

5. In de winterrustperiode van november tot en met februari wordt rondom het wegvanggebied, waar dit niet aansluit op betonnen verharding, een raster geplaatst. Plaatsting gebeurt rondom geschikt biotoop waar afvangen zal plaatsvinden op aanwijzing van de ecologisch toezichthouder, zodat het gebied ontoegankelijk wordt gemaakt en niet door dieren van buitenaf wordt gerekoloniseerd. Het raster bestaat uit glad, stevig plastic dat 10 centimeter is ingegraven en minimaal 40 centimeter boven de grond uitkomt en langs paaltjes wordt gespannen;
6. Het gebied wordt in de winterrustperiode van november tot en met februari binnen de rasters indien nodig kort gemaaid in afstemming met de ecologisch toezichthouder waarbij de bodem/moslaag niet wordt geroerd om schade aan zich verschuilende reptielen voorkomen. Vrijkomende vegetatie wordt afgevoerd uit de uitgerasterde terreindelen. Delen met kwetsbare vegetatie worden door de ecologisch begeleider gemarkeerd en gespaard. Het gebied binnen de rasters wordt hiermee onaantrekkelijk voor reptielen om zich op te houden, waardoor ze op zoek gaan naar alternatieve schuilplekken waar ze kunnen worden gevangen;
7. In het gebied binnen de rasters worden tenminste gedurende een jaar van maart tot eind oktober hazelwormen weggevangen. Hiervoor worden razen uitgezet waarlangs plaatjes worden uitgelegd. De razen hebben een breedte van 10 tot 15 meter (afhankelijk van de verwachte

dichtheid aan hazelworm op grond van habitatkenmerken). De plaatjes worden uitgelegd op afstanden gelijk aan de breedte van de reizen.

8. Gedurende de vangstperioden worden de plaatjes minimaal eens per 7 dagen gecontroleerd. Indien een controle geen vangsten oplevert kan de eerstvolgende controle worden overgeslagen.
9. Indien tijdens het wegvangen van hazelwormen exemplaren van zandhagedis, levendbarende hagedis en ringslang worden waargenomen dan worden deze handmatig weggevangen.
10. Op plaatsen waar aantallen hagedissen worden aangetroffen die te groot zijn voor handmatige vangst worden, conform het protocol voor inventarisatie van zandhagedis (Bijl.2, 2017), gedurende een of meer korte periodes vangstpotten of emmers ingegraven die dagelijks worden gecontroleerd en buiten deze periodes worden verwijderd of afgesloten.
11. Hazelwormen die zich onder de plaatjes bevinden worden handmatig weggevangen, waarbij geen risico's worden genomen ten aanzien van staartbreuk bij snel in de strooisellaag wegkruipende dieren. Gevangen dieren worden verzameld in plastic bakken met een strooisellaag en bij een voldoende groot aantal of aan het eind van de controle uitgezet op de uitplaatslocatie die is weergegeven in figuur 1.1. Dit betreft de nog niet gebruikte reservelocatie uit de eerdere ontheffing (Provincie Utrecht 2018 en 2019), weergegeven in figuur 1.1. Deze beschikt over gelijkwaardig geschikt habitat, biedt voldoende omvang en een geringe bestaande populatie. De uitplaatslocatie bevindt zich in gelijkwaardig geschikt habitat en biedt voldoende omvang om bestaande populaties niet negatief te beïnvloeden. Uit te plaatsen dieren worden gespreid over de uitplaatslocatie.
12. Eventueel gevangen ringslangen worden in een separate bak of vangzak verzameld om schade aan exemplaren van andere soorten te voorkomen. De ringslangen worden uitgeplaatst in een geschikt habitat nabij een blusvijver. Eventueel gevangen zandhagedissen en levendbarende hagedissen worden verspreid uitgeplaatst op geschikte uitplaatslocaties met gelijkwaardig geschikt habitat, voldoende omvang en een geringe bestaande populatie. De uitplaatslocaties zijn weergegeven in figuur 1.1.
13. Van alle controles wordt in het logboek bijgehouden welke aantallen van welke soorten zijn gevangen en waar deze zijn uitgeplaatst.

6.1.3 **Kappen bos, afzetten houtopslag en plaggen ondergrond**

14. Het kappen van bos en afzetten van de houtopslag vindt plaats in de periode van 1 november tot en met 15 maart, grotendeels buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en overwinteringsperiode van hazelworm, zandhagedis, levendbarende hagedis, ringslang en buiten de broedperiode van vogels;
15. Zwaar materieel ten behoeve van werkzaamheden en afvoer van vrijgekomen materiaal verplaatst zich binnen het Park uitsluitend over verharde delen. Rijpaden over onverhard terrein op locatie van de werkzaamheden worden uitgezet in overleg met de ecologisch toezichthouder;
16. Het verwijderen van liggend dood hout en het verwijderen van andere lokaal geschikte plekken voor hazelworm wordt aansluitend op de backap uitgevoerd, onder begeleiding van de ecologisch toezichthouder. Eventueel nog aanwezige hazelwormen worden daarbij weggevangen en verplaatst;
17. Na het vrijgeven van bepaalde terreindelen door de ecologisch toezichthouder worden de stobben uitgenomen en wordt de bodem geplagd zonder nadere voorwaarden;
18. Vrijkomend liggend dood en een combinatie van boomstammen en takhout worden in afstemming met de ecologisch toezichthouder verwerkt in takkenhollen aan de noordrand van de

deelgebieden Middle East en Baanop Noord op locaties waar toename van organische stof niet bezwaarlijk is.

6.2 **Afhankelijkheid van derden**

Het project is niet afhankelijk van derden. Utrechts Landschap is eigenaar van het gehele gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden. Indien de werkzaamheden door een externe aannemer worden uitgevoerd dan gebeurt dit in nauw overleg met de ecologisch toezichthouder. Tevens moet een externe aannemer zich houden aan de voorschriften die volgen uit de ontheffing en een nog op te stellen ecologisch werkprotocol.

Hazelworm Uitplaatslocaties

Uitplaatslocatie Sheltergebied

Het Sheltergebied (40,8 ha) bestaat voor een groot deel uit bos. In dit bosgebied staan zeventien vliegtuigshelters die ontsloten zijn met een lus van twaalf meter brede rolbanen. In 2012 is de verharding van een groot deel van deze rolbanen verwijderd; alleen aan de west- en zuidwestzijde is de verharding van de rolbanen behouden gebleven. Rondom de shelters en langs de rolbanen zijn brede stroken begroeid met schraal grasland en plaatselijk ook droge heide aanwezig. Als gevolg hiervan is in het Sheltergebied een grote lengte bosrand aanwezig. De bossen zelf bestaan uit zowel loofhout, voornamelijk zomereik, als naaldhout (fijnspar, douglasspar, grove den en Japanse lariks). De percelen met loofhout en grove den zijn vrij open lichte bossen met een redelijk goed ontwikkelde strooisellaag. Deze percelen vormen tezamen met de vele bosranden een zeer geschikt habitat voor hazelwormen. De percelen met fijnspar, douglasspar en Japanse lariks zijn meest zeer dicht en donker en zijn als habitat voor hazelwormen matig geschikt tot ongeschikt. De bospercelen waar hazelwormen zullen worden uitgeplaatst (loofhoutpercelen en grove dennenpercelen) zijn als habitat voor de hazelworm zeer geschikt. Er zijn in het Sheltergebied dan ook geen maatregelen voorzien om het biotoop te verbeteren. Dat er in het recente verleden in het Sheltergebied (bijna) geen hazelwormen aanwezig waren, was een gevolg van de geïsoleerde ligging (omsloten en doorsneden door twaalf tot twintig meter brede asfalt- en betonbanen) en niet van het afwezig zijn van geschikt habitat.

Uitplaatslocatie baankop-Oost

Het bos ten noorden van baankop-Oost (1,1 ha) vormt ook een geschikt habitat voor hazelwormen. Het gaat om een circa veertig meter brede bosstrook aan de zuidzijde van een groter boscomplex. De bosstrook is begroeid met een open bos van grove en zwarte den met bijmenging van zachte en ruwe berk die aan de zuidzijde begrensd wordt door een gevarieerde oudere heide met verspreid grote pollen pijpenstrootje en opslag van enkele struiken. De betreffende bosstrook is als habitat voor de hazelworm zeer geschikt. Er zijn hier dan ook geen maatregelen voorzien om het biotoop te verbeteren. Dat hier geen hazelwormen aanwezig zijn, is een gevolg van de geïsoleerde ligging (omsloten door dertig meter brede asfalt- en betonbanen, een drukke provinciale weg en een vlakte met laagblijvend droog schraal grasland) en niet van het ontbreken van geschikt habitat.

Uitplaatslocatie baankop-Noord (reservelocatie)

Deze uitplaatslocatie omvat het bosgebied ten noorden van het plangebied bij baankop-Noord (5,8 ha). Het bos bestaat deels uit een open jong bos van zomereiken met diverse open plekken die zijn begroeid met droog schraal grasland en hier en daar ook struikheide, deels uit middeloud open grove dennenbos met enkele open plekken dat doorsneden wordt door met gras begroeide paden. Zowel het loofbos als het grove dennenbos vormt een geschikt habitat voor de hazelworm. In het gebied liggen ook enkele dichte percelen met fijnspar en douglasspar. Deze percelen zijn ongeschikt als habitat voor hazelworm en hier worden dan ook geen dieren uitgeplaatst. Het betreffende bosgebied is geschikt als habitat voor de hazelworm. Er zijn hier dan ook geen maatregelen voorzien om het biotoop te verbeteren. Ook voor dit gebied geldt dat het (vrijwel) ontbreken van hazelwormen in het verleden veroorzaakt werd door de geïsoleerde ligging.

Schatting aantal weg te vangen dieren

Middle East

In het te kappen bosperceel in de Middle East kwamen tot 2015 als gevolg van de geïsoleerde ligging geen hazelwormen voor. In 2015 zijn hier 107 hazelwormen uitgeplaatst die in het kader van de aanleg van de Westelijke Ontsluiting zijn weggevangen op het terrein Dorrestein en het gebied ten oosten van de verkeerstoren op de vliegbasis. In 2017 zijn nog eens 79 dieren uitgeplaatst die zijn weggevangen in het gebied van de toekomstige woonwijk op de vliegbasis. Gelet op de tweejaarlijkse voortplantingscyclus van hazelwormen wordt het aantal weg te vangen dieren geschat op 200 tot 250.

Baankop-Noord

In het te kappen bosperceel bij baankop-Noord zijn tijdens het onderzoek in de periode 2009-2019 nooit hazelwormen aangetroffen. Wel zijn in deze periode twee dieren op de direct aangrenzende gronden aangetroffen. Op grond van deze gegevens wordt geraamd dat het aantal weg te vangen en te verplaatsen dieren tussen nul en maximaal tien individuen zal liggen.

Draagkracht uitplaatslocaties

Uitplaatslocatie Sheltergebied

De totale oppervlakte van de uitplaatslocatie in het Sheltergebied is 40,8 ha. Iets meer dan de helft (ca. 25 ha) hiervan vormt een geschikt habitat voor hazelwormen. Uitgaande van een dichtheid van 20 dieren per ha kunnen hier zo'n 500 hazelwormen worden uitgeplaatst. In de voorgaande jaren zijn hier al ongeveer 220 dieren uitgeplaatst dus er kunnen er nog maximaal 280 bij.

Uitplaatslocatie baankop-Oost

Uitgaande van een dichtheid van 20 dieren per ha kunnen hier maximaal 22 hazelwormen worden uitgeplaatst.

Alternatieve uitplaatslocatie

Uitplaatslocatie baankop-Noord

Op de beide primaire uitplaatslocaties kunnen ongeveer 300 hazelwormen worden uitgeplaatst. Op grond van de raming moeten maximaal 250 hazelwormen worden weggevangen en uitgeplaatst. De beide primaire uitplaatslocaties bieden derhalve voldoende plek. Echter, omdat het bij de hazelworm gaat om veel dieren, is er zekerheidshalve toch een extra uitplaatslocatie bij baankop-Noord aangewezen. Uitgaande van een dichtheid van 20 dieren per ha kunnen hier maximaal 116 hazelwormen worden uitgeplaatst.

Zandhagedis

Uitplaatslocaties

Uitplaatslocatie west van baankop-Noord

Deze uitplaatslocatie (0,6 ha) is begroeid met een mozaïek van oude en jonge heide en droog schraal grasland met enige opslag van grove den en zachte berk en enkele braamstruwelen. Het terrein vormt een geschikt habitat voor de zandhagedis. De soort komt er in de huidige situatie ook al in lage dichtheden voor. Er zijn geen maatregelen voorzien om het biotoop te verbeteren, omdat het terrein al optimaal geschikt is voor de soort.

Uitplaatslocatie noordoost van baankop-Noord

Deze uitplaatslocatie (0,4 ha) is begroeid met een mozaïek van oude en jonge heide en droog schraal grasland, enkele vliegdennen en berken en enkele braamstruwelen. Hier en daar zijn ook plekjes met open zand aanwezig. Het terrein vormt een geschikt habitat voor de zandhagedis. Het is onduidelijk waarom de soort er niet is aangetroffen; mogelijk speelt de geïsoleerde ligging hierin een rol. Er zijn geen maatregelen voorzien om het biotoop te verbeteren, omdat het terrein al optimaal geschikt is voor de soort.

Uitplaatslocatie kapvlaktes ten oosten van baankop-Noord (reservelocatie)

Deze uitplaatslocatie (2,6 ha) is begroeid met een ijle grazige vegetatie waarin pioniersoorten nog een groot aandeel hebben. Sinds 2017 neemt het aandeel struikhei snel toe, maar nog steeds bestaat een deel van de beide kapvlaktes uit kaal zand. Toch is het terrein al geschikt voor zandhagedissen, zoals blijkt uit de waarneming van twee volwassen dieren in 2019. Er zijn geen maatregelen voorzien om het biotoop te verbeteren, omdat het terrein door natuurlijke processen de komende jaren steeds geschikter zal worden voor de soort.

Schatting aantal weg te vangen dieren

Middle East

In het te kappen bosperceel in de Middle East zijn in tien jaar onderzoek, met uitzondering van de eerste meters langs de bosranden, nooit zandhagedissen waargenomen. In de heidestroken en heischrale graslanden grenzend aan het bosperceel komen wel volop zandhagedissen voor. Op grond van de beschikbare onderzoeksgegevens zullen in het bosperceel hooguit enkele zwerfende dieren worden aangetroffen en zullen naar verwachting maximaal zo'n tien dieren behoeven te worden weggevangen en verplaatst. NB. Dieren die zich ophouden binnen vijf meter vanaf de bosrand zullen worden gevangen en buiten het vanggebied, aan de andere zijde van het reptielenscherm weer worden vrijgelaten. Deze dieren behoren tot de aanwezige deelpopulatie en het is niet aannemelijk dat het ter plekke uitplaatsen van deze dieren aanleiding zal geven tot afwijkende en ongewenste processen (verdringing, territoriale conflicten) binnen de deelpopulatie.

Baankop-Noord

In het te kappen bosperceel bij baankop-Noord zijn tijdens het onderzoek in de periode 2009-2019 nooit zandhagedissen aangetroffen. Het bosperceel bestaat vooral uit Amerikaans krentenboompje met bijmenging van enkele zomereiken, Spaanse aken en grove dennen. Het kroondak is dicht, waardoor het bosperceel heel donker is en derhalve feitelijk ongeschikt voor zandhagedissen. Op grond van deze gegevens wordt ervan uitgegaan dat hier geen zandhagedissen behoeven te worden weggevangen en verplaatst.

Draagkracht uitplaatslocaties

Uitplaatslocatie west van baankop-Noord

De dichtheid aan zandhagedissen op de vliegbasis, gebaseerd op zichtwaarnemingen, loopt uiteen van 18 tot 29 dieren per hectare. Uitgaande van een gemiddelde dichtheid van 20 dieren per ha kunnen hier maximaal 12 zandhagedissen worden uitgeplaatst.

Uitplaatslocatie noordoost van baankop-Noord

Uitgaande van een gemiddelde dichtheid van 20 dieren per ha kunnen hier maximaal 8 zandhagedissen worden uitgeplaatst.

Alternatieve uitplaatslocatie

Uitplaatslocatie kapvlaktes ten oosten van baankop-Noord

Op de beide primaire uitplaatslocaties kunnen ongeveer 20 zandhagedissen worden uitgeplaatst. Op grond van de raming moeten er hooguit zo'n 10 zandhagedissen worden weggevangen en uitgeplaatst. De beide primaire uitplaatslocaties bieden derhalve voldoende plek. Zekerheidshalve is er een extra uitplaatslocatie ten oosten van baankop-Noord aangewezen. Uitgaande van een dichtheid van 20 dieren per ha kunnen hier maximaal 52 zandhagedissen worden uitgeplaatst.

Levendbarende hagedis

Uitplaatslocaties

Uitplaatslocatie VBOI-noord

Deze uitplaatslocatie (0,3 ha) is begroeid met een mozaïek van oude en jonge heide met verspreid grote pollen pijpenstrootje, met mossen of grassen begroeide open plekjes, enkele vliedennen en struiken, en enig braamstruweel. Het terrein vormt een zeer geschikt habitat voor de levendbarende hagedis. In 2017 zijn hier voor het eerst twee exemplaren van de levendbarende hagedis aangetroffen. De afgelopen winter is de nodige opslag van grove dennen en berken verwijderd. Verder zijn er geen maatregelen voorzien om het biotoop te verbeteren, omdat het terrein al zeer geschikt is voor de soort.

Schatting aantal weg te vangen dieren

Middle East

In het te kappen bosperceel in de Middle East zijn in tien jaar onderzoek, met uitzondering van de eerste meters langs met name de zuidelijke bosranden, nooit levendbarende hagedissen waargenomen. In de heidestroken en heischrale graslanden grenzend aan het bosperceel komen wel levendbarende hagedissen voor. Op grond van de beschikbare onderzoeksgegevens zullen in het bosperceel hooguit enkele zwerfende dieren worden aangetroffen en zullen naar verwachting maximaal zo'n vijf dieren behoeven te worden weggevangen en verplaatst. Dieren die zich ophouden binnen vijf meter vanaf de bosrand zullen worden gevangen en buiten het vanggebied, aan de andere zijde van het reptielenscherm weer worden vrijgelaten. Deze dieren behoren tot de aanwezige deelpopulatie en het is niet aannemelijk dat het ter plekke uitplaatsen van deze dieren aanleiding zal geven tot afwijkende en ongewenste processen (verdringing, territoriale conflicten) binnen de deelpopulatie.

Baankop-Noord

In het te kappen bosperceel bij baankop-Noord zijn tijdens het onderzoek in de periode 2009-2019 nooit levendbarende hagedissen aangetroffen. Het bosperceel bestaat vooral uit Amerikaans krentenboompje met bijmenging van enkele zomereiken, Spaanse aken en grove dennen. Het kroondak is dicht, waardoor het bosperceel heel donker is en derhalve feitelijk ongeschikt voor levendbarende hagedissen. Op grond van deze gegevens wordt ervan uitgegaan dat hier geen levendbarende hagedissen behoeven te worden weggevangen en verplaatst.

Draagkracht uitplaatslocaties

Uitplaatslocatie VBOI-noord

De dichtheid aan levendbarende hagedissen op de vliegbasis, gebaseerd op zichtwaarnemingen, loopt uiteen van 9 tot 32 dieren per hectare. Uitgaande van een gemiddelde dichtheid van 20 dieren per ha kunnen hier maximaal 6 levendbarende

hagedissen worden uitgeplaatst.

Alternatieve uitplaatslocatie

Op de aangewezen uitplaatslocatie kunnen ongeveer 6 levendbarende hagedissen worden uitgeplaatst. Dit zou precies voldoende zijn. Er zijn geen extra uitplaatslocaties aangewezen, maar indien nodig kunnen dieren worden bijgeplaatst in de heideterreinen ten noorden en zuiden van baankop-Oost. Gelet op de dichtheden die in de literatuur worden genoemd (tot honderden dieren per hectare) is het niet aannemelijk dat de draagkracht van deze terreinen overstegen wordt.

Ringslang

Uitplaatslocaties

Uitplaatslocatie Omgeving blusvijvers Munitiepark

Deze uitplaatslocatie (11,2 ha) is grotendeels begroeid met loofbos. In het gebied liggen vijftien munitiebunkers die zijn ontsloten met een drie meter brede asfaltweg. Langs deze weg en rondom de bunkers liggen brede grasbermen en -stroken. In het gebied liggen twee blusvijvers die in 2012/13 zijn voorzien van geleidelijk aflopende oevers. De blusvijvers vormen het waterbiotoop van bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad. Deze amfibieën zijn voor ringslangen een belangrijke bron van voedsel. In het gebied zijn in 2015 op twee plekken broeihopen aangelegd, die in de afgelopen jaren door ringslangen zijn gebruikt om eieren af te zetten. Er zijn geen verdere maatregelen voorzien om het biotoop te verbeteren.

Schatting aantal weg te vangen dieren

Middle East

In het gehele oostelijke deel van de vliegbasis, inclusief het te kappen bosperceel in de Middle East, zijn in tien jaar onderzoek nooit ringslangen waargenomen. Op grond van de beschikbare onderzoeksgegevens zullen in het bosperceel geen ringslangen worden aangetroffen, al kan een enkel zwervend dier nooit worden uitgesloten. Er behoeft hier naar verwachting geen tot hooguit één enkel dier te worden weggevangen of verplaatst.

Baankop-Noord

In het te kappen bosperceel bij baankop-Noord zijn tijdens het onderzoek in de periode 2009-2019 nooit ringslangen aangetroffen. Het bosperceel bestaat vooral uit Amerikaans krentenboompje met bijmenging van enkele zomereiken, Spaanse aken en grove dennen. Het kroondak is dicht, waardoor het bosperceel heel donker is en derhalve feitelijk ongeschikt voor ringslangen. Op grond van deze gegevens wordt ervan uitgegaan dat hier geen ringslangen behoeven te worden weggevangen en verplaatst.

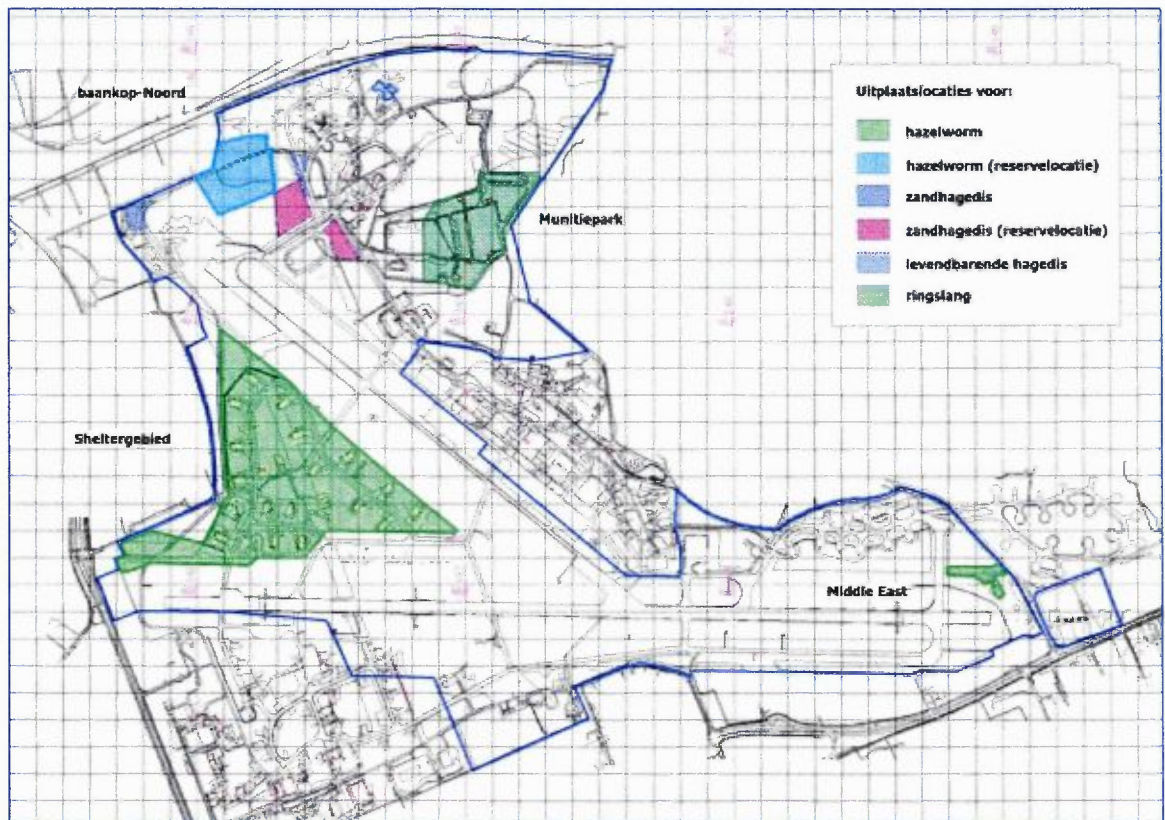
Draagkracht uitplaatslocaties

Uitplaatslocatie Omgeving blusvijvers Munitiepark

In de literatuur worden voor de ringslang dichtheden van 2 tot 8 dieren per hectare opgegeven. Uitgaande van deze dichtheden zouden er in het Munitiepark minimaal 22 en maximaal 88 dieren kunnen leven. In de actuele situatie leven hier vermoedelijk minder dan 20 dieren. Door hier één of enkele dieren uit te plaatsen zal de draagkracht van het gebied dan ook niet overstegen worden.

Alternatieve uitplaatslocatie

Er zijn geen extra uitplaatslocaties aangewezen, omdat het aantal uit te plaatsen dieren naar verwachting zeer laag zal zijn.

Kaart 1. Uitplaatslocaties reptielen